



Årsmelding for kulturminneprosjektet Tollerodden 2018, Kirkestedet 9, Larvik.

Kjære venner av Tollerodden!



For å virkeliggjøre venneforeningen og stiftelsens formål om ivaretagelse av det nære kulturmiljøet "kulturminneparken Tollerodden" gir vi nytt liv til vår egen historie. I 2018 kjøpte stiftelsen den stolte skuta RS 14 STAVANGER av Jeppe Jul Nilsen. Stavanger ble sjøsatt på Tollerodden i 1901, bestiller Norsk Redningsselskap. Stavanger skal bevares på land som et viktig historisk objekt fra vår maritime historie. Eierskifte er registrert i Norsk Skipsregister. Skuta er også modell for den nye norske 500-lappen.

En påminning om utgangspunktet! Slik var det da vi startet på tidlig 1990-tall. En kan si at motet var stort og viljen enda større da Tolleroddens Venner etablerte seg i 1991, vel vitende om at Tollerodden måtte bevares for allmennheten. I 2018 har www.tollerodden.no, våre nettsider, fått en solid ansiktsløfting. Her kan du nå se utdrag av historiske funn og glimt fra restaureringen. Det er lagt ned tusenvis av dokumenterte dugnadstimer som har drevet prosjektets restaurering til ende. En ny epoke begynner i 2019.

"Kulturminneparken Tollerodden". Stiftelsen Tollerodden tar et historisk helhetlig grep på husets nærliggende kulturmiljø. "Nytt liv til vår egen kultur og historie" virkeliggjøres ved å ivareta det levde livets tradisjoner. Hos oss er bla. mat og matglede en bærebjelke. Med en stor og entusiastisk dugnadsgjeng trakteres kjøkkenet sommer og vinter av kyndige kjøkkenskrivere. Våre kjøkkenfasiliteter er topp moderne og kjempefine! Oddrun Thorstensen med deler av kjøkkengjengen.

Prosjektet "Nytt liv til vår egen kultur og historie" skaper et kulturelt flerbrukshus og liv i Tollerodden-parken. Året 2018 var igjen et godt år for restaureringen av Tollerodden. Nå ser vi "lys i tunnelen", "kulturminneparken" er et yndet sted for folk i alle aldre, og plan og finansiering av restarbeider i huset er på plass. Takk til Larvik kommune, Vestfold Fylkeskommune, Sparebankstiftelsen DNB og Stiftelsen UNI. Antall besøkende, brukere og samarbeidspartnere øker jevnt. Det stimulerer oss til å ta fatt på nye utfordringer om å realisere et Colin Archer-senter i parken!

"Når man tenker for mye, kan man lage problemer som ikke var der i starten...."
(sa Ole Brum til Nusse)

Takk til dere som besøker oss, oppmuntrer, gir innspill, og bruker fritid og kompetanse for å realisere restaureringen og skape nytt liv på Tollerodden. Ildsjelene står fremdeles på med stø kurs! Takk til dere alle, både offentlige og private, som tar vel imot og gir støtte til kulturminnet Tollerodden. 2018 viser at fortsatt innsats og meningsfulle opplevelser gir glede til oss alle og bygger stedsidentitet!

Hilde L. Lindhjem Borgir
Styreleder

Juridisk ansvarlig: Stiftelsen Tollerodden. Organisasjonsnummer: 980 287 173.

Bankgiro: 1594.17.21130. www.tollerodden.no

Meldingen har to vedlegg: Regnskap med revisorerklæring, og gave- og dugnadsdokument.

1 Innledning

Stiftelsen Tollerodden har restaurering og drift av Kirkestredet 9 i Larvik som sin hovedoppgave. Stiftelsen ble dannet i 1998/99 etter at Tolleroddens Venner hadde arbeidet fram en slik løsning sammen med Larvik kommune. Huset hadde over lengre tid stått tomt, og blitt et sted for husløse. I 2015 omdannet stiftelsen sitt formål til også å omhandle "det nærliggende kulturmiljøet", forankret i kulturminneloven.

Tollerodden er en av de mest interessante kulturhistoriske bygninger i Larvik med historie helt tilbake til 1600-tallet. Huset regnes som unikt i norsk sammenheng. Norsk Institutt for Kulturminneforskning (NIKU) har gjennomført grundige undersøkelser i huset som endte i en NIKU-rapport. Bygningsantikvar David Brand utarbeidet en rapport i 1999. Fra 1999 til 2012 er det gjennomført en rekke delundersøkelser innen NIKUs arbeid med kunst og inventar. Dette styrker antakelsene både om husets opprinnelse, og også dekor og interiørs verdier. Antakelser om at huset kan være et av Norges eldste gjenværende midtgangshus er styrket. NIKU mener å kunne dokumentere at husets tømmer er hogd vinteren 1667-68 og at husets første dekorerte barokkelementer, takdekoren i mellomstua (Barokkstua), er malt ca 1670 (undersøkelser foretatt av NIKU i 2007/08).

1.1 Bakgrunn for prosjektet

I premissene for kommunestyrets vedtak i 1998 bemerkes det at huset og Tolleroddens park sammen skal utvikles til nytte og glede for allmennheten. Dette premisset gir, slik stiftelsen ser det, en gjensidig forpliktelse og ansvar for en best mulig utvikling av huset og miljøet omkring. Dette fordrer en løpende dialog og et konstruktivt samarbeid mellom kommunen og stiftelsen.

Stiftelsen er en alminnelig stiftelse med et allmennyttig formål, og styret er valgt av Tolleroddens Venner og Larvik kommune. Ingen har personlig forretningsmessig utbytte av virksomheten. Alle bevilgninger/gaver og eventuelle overskudd av aktiviteter føres tilbake til kulturminnet. Det er et mål for stiftelsen å være lojal mot kulturminnets uttrykk, slik at det på sikt kan få en sunn og vital tilværelse og oppleves med historisk integritet. Prosjektet finansieres i hovedsak gjennom private og offentlige bevilgninger, donasjoner, gaver og frivillig innsats, under fanen **vern gjennom bruk** og mottoet "Nytt liv til vår egen kultur og historie".

1.2 Prosjektets status og hovedprioriteringer

Prosjektet omhandler to hovedfaser og en innspurtsfase, fase III. Fase I, også kalt byggetrinn I, omhandler husets mellom- og sidebygg som er oppført i 1870. Restaurering og tekniske og driftsmessige investeringer er ferdigstilt i 2003.

Prosjektets hoveddel (fase II), som er planlagt å strekke seg over perioden 2004 til 2012/20, har fått betegnelsen "Det historiske huset". Det er utarbeidet flere dokumenter som omhandler Tolleroddens interiører, mennesker, og restaureringsbeskrivelser. Fase III er en slutfase for investeringer i struktur- og sikkerhetsarbeider samt det nærliggende kulturmiljøet. Stiftelsens styre har vedtatt en helhetlig plan for restaureringen. Status i restaureringen, se punkt 4.1.

I perioden 2016-20 vil prosjektet omfatte tilbakeføring av Archer-familiens terrasserte hage mot restene etter det en gang så berømte verftet til Colin Archer retning Skottebrygga. Kulturminnet "Krabbedammen" fra 1860-70-årene er også et viktig element som også er arbeidet inn i utomhusplanene i prosjektet. For å styrke stiftelsens allmennyttige formål er fokus i 2018 også satt på å "redde"/anskaffe originale referanseobjekter etter Colin Archers rike båtbyggertradisjon. Se punkt xxxxx

ARKIV OG DOKUMENTASJON: Det foregår et kontinuerlig arbeid med arkivering av tidligere saksbehandling og dokumenterte aktiviteter. Dette arbeidet fortsatte i hele 2018.

Løpende registrering og dokumentasjon av bygningsdeler som tas ned, lagres eller gjenbrukes; dette gjøres etter løpende vurdering av restaureringsansvarlig ved merking og billedokumentasjon. Loftet er det området hvor bygningsarkivet utvikles.

Det utvikles en restaureringslogg som er tilgjengelig elektronisk og i papirutgave i huset.

Stiftelsen vil selv publisere prosjektet når huset står ferdig restaurert.

I 2014, 2015 og 2018 er husets inventarer registrert ved fotodokumentasjon, anskaffelsesverdi og gaveverdi, og vi har så langt som mulig identifisert gjenstandenes opprinnelse.

Stiftelsen har i perioden fortsatt arbeidet med å gi Tolleroddens interiører og kyststrandsone miljø og liv. Hovedvalgene vil gå i retning av at huset skal kunne fungere som en reise i stilhistorie og andre kulturelle opplevelser sammen med promotering og utleie av arealer i store deler av første og annen etasje. I 2015 startet arbeidet med å utvikle et større møtelokale i annen etasje. Dette arbeidet fortsatte i hele 2018.

DOKUMENTASJON

Det har gjennom prosjektperioden utviklet seg en sterk interesse for å avsette økonomi og overskudd i form av kompetanse til å dokumentere Tollerodden-huset og parkens levde liv og historie. I 2018 ble hjemmesidene www.tollerodden.no revidert og oppdatert. Det er produsert en 6 min. film som oppsummerer hele prosjektet fram til 2018. Styret har også engasjert Jeppe jul Nilsen til å kildesøke og dokumentere "Livet på verven og skutene fra Tollerodden". James Ronald Archer har på vegne av Larvik museum kildegrensket og dokumentert Colin Archers losbåt Straaholmen.

DIALOG MED GRUNNEIER OG VERNEMYNDIGHETER. Husets nærområde vil Stiftelsen Tollerodden og Tolleroddens Venner videreutvikle sammen med kommunen til et område med kulturelle aktiviteter i vid forstand: Parken, badeplassen Tollerodden og et maritimt historisk senter. I det videre utviklingsarbeidet er målet å utvikle et Colin Archer-senter. Dette vil få en vesentlig plass i et slikt fremtidsbilde. I beretningsperioden har vi fortsatt samarbeidet med Larvik Museum, Sjøfartsmuseets Venneforening, Larvik Havn, naboer og Frithjof II-miljøet. Et delprosjekt i dette samarbeidet er å videreutvikle den historiske havnen Skottebrygga. Stiftelsen ser dette som et viktig arbeid for å sikre et helhetlig kulturmiljø i området etter kulturminnelovens føringer. Det overordnede målet for stiftelsen er å videreutvikle området ut fra en maritim historisk tilnærming. Prosjektets retning kan angis i arbeidstittel "Kulturpark fra Herregården til Tollerodden", hvor byens unike barokkbygninger, gateelementer og områdets maritime historie kan tydeliggjøres sammen med grevskapshistorien.

NORDVEST-HAGEN, TUNET og OFFENTLIGE TOALETTER i Tollerodden-parken: Stiftelsen Tollerodden og Tolleroddens Venner har med midler fra "kaffekassa" gitt Larvik kommune et solid historisk konsept med tilbakeføring av et av Tolleroddens tidligere uthus (2009). Tunet har fått et løft med fontene av naturstein og rosebeplantning. I delprosjekt "tun" gjenstår to vesentlige elementer - inngang fra Kirkestredet til parken og utvikling av gata med belysning. I beretningsperioden har vi i dialog med kommunen resatt og restaurert grensesteinene mellom Kirkestredet og Nordvest-hagen. Et tidsriktig smijernsgjerde er tilbakeført av stiftelsen. Rekonstruksjon av Nordvest-hagen medio 1800 fullføres i 2019. Det er inngått en leieavtale med Larvik kommune om et avgrenset område som nå er tatt i bruk. Kontrakten med kommunen kan reforhandles i 2033. I tillegg til leieavtalen skal området sikre kulturmiljøet, kulturminnet og ta hensyn til allmennhetens interesser. Venneforeningen og stiftelsen har et løpende engasjement i å dokumentere parkens historie. Vi har i 2017/18 inngått en avtale med Larvik kommune om å

restaurere "Krabbedammen" (1850/1950). På bakgrunn av notatet Historisk grensesnitt "Fra lagune til badebasseng" og utvikling av en prosjekt- og prosjekteringsplan vil prosjektet/ restaureringen gjennomføres høsten 2018 og våren 2019. RESTAURERINGEN SAMFINANSIERES. Kommunen har prosjektledelsen.

1.3 Prosjektprosess, organisering og styringsform

Stiftelsen Tollerodden er prosjektets juridiske og ansvarlige enhet. Styret fungerer både som styre for virksomheten, og som styringsgruppe for prosjektets helhet og enkeltdeler. Styret er et arbeidende styre som forbereder saker, administrerer og gjennomfører prosjektet. Det utbetales ikke styrehonorarer, men arbeidet registreres i gavedokumentet 2018. Restaureringsansvarlig arkitekt fortsetter sitt arbeid i direkte dialog med stiftelsens styre. Per Thorstensen er registrert som ansvarlig søker etter plan- og bygningsloven for restaureringen i huset.

Prosjektet kjøper prosjektledelse og teknisk og håndverksmessig prosjekterings- og restaureringsfaglig kompetanse. Styreleder inngår avtaler og tegner rammeavtaler sammen med nestleder. Avtalene inngås med ulike personer og firmaer etter råd fra restaureringsansvarlig. Avtalene er tidsavgrenset. Styret har, på oppgavebestemt timebasis (styrevedtak sak 348/18), engasjert styreleders enmannsfirma til nødvendig prosjektledelse. Leder kan levere faktura for utforming og oppfølging av bla. søknader og bestemte drifts- og utviklingsoppgaver. Dette for å holde tempo i prosjektet og ivareta kvaliteten i finansieringsarbeidet. En søker best mulig ressursutnyttelse. Prosjektet er komplisert, og må på flere områder profesjonaliseres for å fylle vedtektsens utvidede formål (se punkt 3.1 og vedlegg I). Dette gjelder også deler av driften og styrets ansvar for sikkerheten til de personene som ferdes i huset.

Styret oppnevnte i 2008 en hus- og arrangementskomité som holder tråden i prosjektet "hus i bruk under restaurering". I huskomiteen er det oppnevnt personer fra både Tolleroddens Venner og Stiftelsen Tollerodden. I huskomiteen sitter Ellen Midtvik, Kari Haagensen, Oddrun Thorstensen og Hilde Borgir. Komiteen fortsatte sitt arbeid i hele 2018. I 2016 ble det opprettet en "hagegledekomité". Komiteen ivaretar og utvikler de nære hagearealene som stiftelsen har ansvar for. I denne komiteen er fra venneforeningen Bente Skaatan og Liv Bråthen, fra stiftelsen Torhild Utklev og Hilde Borgir

2 Hovedbidragsytere 2018, finansieringssituasjonen og immaterielle verdier

Prosjektet finansieres i hovedsak ved at stiftelsen søker legater, stiftelser, private og offentlige utlyste midler til kulturelle formål og kulturvernformål. Styret har fortsatt finansieringsarbeidet som en av sine hovedprioriteter. Målet om partsfinansiering (privat, offentlig og kommunal) i statlige fond har vært en av prosjektets mest kritiske faktorer da vi ikke har kommunale garantier. I 2007-16 og 2016-20 er prosjektet lagt inn i kommunens langtidsbudsjett for kommunestyreperioden. Dette gir en stødig basisfinansiering og forutsigbarhet for styrets finansieringsarbeid. Egeninnsatsen på vel 30 prosent for syttende år på rad viser prosjektets soliditet. I budsjettvedtaket i Larvik kommunestyre ble det vedtatt å støtte Stiftelsen Tollerodden med kr 500 000,- fra 2016 og framover. Dette ga en umiddelbar virkning i finansieringsarbeidet. Sammen med den stabile frivilligheten ble det full innfrielse fra private gavefond, Stiftelsen UNI og Sparebankstiftelsen DNB. Disse gavene har vesentlig betydning for tiltak og aktiviteter i 2016 til 2019. At kommunen viser unik interesse er av avgjørende betydning for annet finansieringsarbeid. Stiftelsen har i tillegg siden 2014 søkt om spillemidler til kulturbygg. Med støtte fra Larvik kommune og innstilling fra Vestfold fylkeskommune ble delprosjekt "husets andre etasje" tildelt spillemidler til kulturbygg i 2017 og 2018.

Solide donasjoner fra Sparebankstiftelsen DNB og Stiftelsen UNI, som er aktører i det private markedet, har med sine bevilgninger i 2007/08 og 2002/14/16/18 gitt finansieringen av restaureringen og investeringer i det nære kulturmiljøet gode økonomiske vilkår fram til 2020. Vestfold fylkeskommune har støttet opp om enkelte viktige antikvariske arbeider etter søknad. Overskuddet etter en "strategisk opptrappingsplan" for promotering via dugnad er fremdeles en god inntektskilde og sikrer andelen egeninnsatsmidler og dekker alle løpende driftsutgifter. En stabil promoteringsaktivitet (dugnadsbasert) sikrer husets drift. Et gjennomsnitt av de fire siste driftsårene viser at de faste driftskostnadene samt basisvedlikehold utgjør ca kr 360 000,- per år.

Immaterielle verdier: Vi sprer kulturminneglede!

I et prosjekt som dette er de immaterielle verdiene av stor betydning, ikke minst for å holde motivasjon og arbeidsglede oppe. Vi takker for alle gode ord og sprer dem gjerne. Sparebankstiftelsen DNB har gitt restaureringsprosjektet gjentatte donasjoner. Tilsagnsbrevet sier

"Dette gjør vi fordi vi oppfatter prosjektet som svært bra drevet og som en oppmuntring til en imponerende dugnadsgjeng. Vi ser at det er viktig med kontinuitet i restaureringsarbeidet, og gjør derfor et sjeldent vedtak ved å bevilge ytterligere midler til et prosjekt vi tidligere har vært inne med betydelige midler i."

Takk også for de mange brukerne som velger Tollerodden til sine selskaper, minnestunder, ledermøter, firmabegivenheter og andre arrangementer. De mange godord gjennom året i gjesteboka kan ikke måles i penger!

2.1 Styrket egenkapital

I tråd med revisors anbefalinger føres regnskapet slik at egenkapitalen framkommer direkte. Egenkapitalen har i perioden økt fra kr 24 055 625,- til 25 329 234,- (anskaffelsesverdi), se regnskapsførte investeringer (vedlegg II). I tillegg er dokumentert egeninnsats i perioden i form av dugnadsarbeid og gaver på kr 971 490,-, herav ikke regnskapsført verdi kr 921 718,- (se vedlegg I).

2.2 Dugnad og gaver

Stiftelsen har mottatt en rekke mindre gaver fra enkeltpersoner, bla. testamentariske gaver, båregaver og gaver fra små og mellomstore firmaer. Gavene er gitt i forbindelse med rådgivning, administrasjon, utført profesjonelt arbeid, betydelige rabatter og rene materielle gaver. Tolleroddens Venner har også i denne beretningsperioden bidratt med stabil og verdifull dugnadsinnsats, 2.982 timer.

Dugnadstimenes verdi er satt til kr 200 pr. time. Dette er i tråd med det offentliges verditilrådning for egeninnsats (se vedlegg I).

Det har vært utført daglig tilsyn med huset, enten av Per Thorstensen, Knut Alsaker eller Hilde Borgir. Dette tilsynet er ikke nedtegnet i gave- og dugnadsdokumentet.

3 Stiftelsens styre

Styret består etter vedtektsendring i 2015/16 av fem representanter og to varamedlemmer. Larvik kommunes representant velges for kommunestyreperioden. De øvrige medlemmene velges for to år (§ 4 i stiftelsens vedtekter). Den nye stiftelsesloven trådte i kraft 1. januar 2005 og er vårt viktigste styringsverktøy. Stiftelsestilsynet godkjente våre reviderte vedtekter 10.09.2015.

Styrets sammensetning i 2018

Leder:	Hilde L. Lindhjem Borgir (01.05.2016-18)
Nestleder:	Knut Alsaker (01.05.17-19)
Styremedlem/sekretær:	Ingjerd Beate Nyhus Larsen (01.05.2016-18)
Styremedlem:	Øyvind Bakken (01.05.2017-19)
Styremedlem:	Turid Bergene, Larvik kommune (kommunestyreperioden)

1. varamedlem Finn Mørch Andersen

2. varamedlem Tove M. Seierstad

Torhild Utklev, Larvik kommune, personlig varamedlem for Turid Bergene

Regnskapsfører: Regnskapskontoret Torstrands Torg.

Revisor: Ernst & Young ved statsautorisert revisor Hans Georg Skuggedal.

Alle protokoller er signerte og oversendes revisor løpende for forvaltningsrevisjon.

3.1 Styrets arbeid og fullmakter

Stiftelsens formål og oppgaver er nedfelt i vedtektene:

Stiftelsens formål er bevaring, restaurering, vedlikehold og drift av bygningen Kirkestredet 9, samt det nærliggende kulturmiljøet.

Bygningen og det nærliggende kulturmiljøet skal i hovedsak brukes til kultur - og kulturelatert virksomhet rettet mot allmennheten.

§ 5: Styrets oppgaver: Styret har ansvar for å drive stiftelsen i henhold til stiftelsens formål og lov om stiftelser m.m. av 23. mai 1980 (revidert i 2009).

Forøvrig skal styret:

Forvalte eiendommen i samsvar med stiftelsens formål.

Vedta budsjett for driften.

Fastsette regler og priser for utleie og avgjøre fordeling av leiearealene.

Føre regnskap over stiftelsens eiendeler og gjeld, inntekter og utgifter.

Engasjere personell og gi instruks for deres arbeid.

I 2018 har styret i Stiftelsen Tollerodden hatt fem møter (nummerert 89,90,91,92,93).

Saksnummer fra nr 344 til nr 361, dvs 17 saker. Vedtaksprotokollene har faste poster med referater utsendt i mellomperioden, referatsaker framlagt i møter og "hus i bruk".

Stiftelsen Tollerodden er et arbeidende styre som saksforbereder, behandler og følger opp sakene selv. Det er ingen ansatte, men stiftelsens styre kjøper tjenester etter behov på timebasis. Administrasjon utføres av styreleder, nestleder og sekretær.

Stiftelsen har i perioden hatt minimalt med administrasjonsutgifter. Det betales ikke ut styrehonorarer. Styrearbeidet registreres som gave, pr time kr 300,-. Varmedlemmer deltar på alle møter. Stiftelsen har journalført dokumenter fra nr 7.740 - 8.032, dvs 292 dokumenter i 2018. I perioden har stiftelsens regnskapsføring gått over til EHF-fakturering som gjør at antall journalnummer reduseres og regnskapsføringen forenkles.

Stiftelsen har ingen daglig leder, men de daglige lederoppgavene utføres av stiftelsens styreleder Hilde Borgir vederlagsfritt, som gave og som dugnadsarbeid. Styret har bestilt bestemte prosjektlederoppgaver av Hilde Borgir som er honorert over hennes enmannsfirma LOOK OUT. I beretningsperioden utgjør dette 375 timer som utgjør kr 341 250,- eks mva.

3.2 Styret har behandlet 17 saker, her nevnes noen:

Årsberetning og regnskap 2017, dugnadsdokument 2017 og "hus i bruk" våren og sommeren 2018. Styreleders ansvar og plikter, prosjektorganisering og administrasjon 2018. Larvik kommune -

høring kulturplanen, Vestfold fylkeskommune – høring Strategisk plan for idrett og kultur fram til 2021, 8-års planen: punkt 1.4, DOKUMENTASJON – en konkretisering og retningslinjer. Tolleroddens eierinteresser i utviklingen av indre havn – høring igangsettelse av detaljert reguleringsplan for Larvik gjestehavn – oppfølging. Søknader om restsum spillemidler, søknad til LK og VFK. Søknad til Sparebankstiftelsen DNB, konkretisering av punkt 3.3 – reetablere et historisk senter knyttet til Colin Archers liv og virke, fase 1. Anskaffelse og kjøp av RS 14 Stavanger. Oppnevning av gruppe med mandat Framtidig drift av Tollerodden. Avtale med Norges Bank om bruken av RS14 på Norges nye 500-lapp. Kortfilm om restaurering av Tollerodden. Arealtildeling og utviklingstilskudd til Colin Archer-senter til Larvik kommune og Vestfold Fylkeskommune. Budsjett 2019.

3.3 Strategi og handlingsplan: Colin Archer-senter, første fase

Styrets arbeidsgruppe bestående av Finn Mørch Andersen, Knut Alsaker, tidvis Øyvind Bakken og Hilde Borgir. Oppgaver: Ferdigbehandle finansiering av delprosjektets første fase. En nasjonal gave fra Sparebankstiftelsen DNB ble vedtatt i deres styre i juni. Gaven ble overlevert i november med besøk av direktør Andre Søylen, gavesjef Sissel Karlsen og styremedlem Gerhard Nilsen. Larviks ordfører Rune Høiseth og kommunaldirektør for kultur Erik Norder var til stede under overrekkelsen.

Fullføre kjøp av RS14 Stavanger av Jeppe Jul Nielsen, omregistrere den i Norsk Skipsregister, lage avtale med Norges Bank om bruk av RS14 på den nye 500-lappen. Avklare tillatelse med Larvik kommune om midlertidig installasjon "båt i visningstelt" i Tollerodden-parken for 3-4 år. Alle disse oppgavene er løst positivt i perioden.

Prosjektering av nødvendige grunnarbeider, utforming av telt, herunder vurdering av sikkerhet og forsikring, fortsetter. Her søkes konsulentstøtte av Tolleroddens restaureringsansvarlige Finn Christiansen. Prosjektere og lage plan for flytting av RS14 fra Moen i Risør til Tollerodden. James Ronald Archer og Jeppe Jul Nielsen har fått bestilling av stiftelsen til å utrede og dokumentere "Livet på verven og skøyteene fra Tollerodden".

I perioden er det gjennomført solide dialoger med både kommuneadministrasjon og politikere. Kommunestyret avsatte fra og med 2019 kr 300.000 x 3 år til stiftelsens utviklingsarbeid mot et Colin Archer-senter i parken. Det er ønskelig at utviklingsarbeidet ses i en helhetlig sammenheng med utviklingen av Larviks gamleby – trekanten Herregården, Tollerodden, Skottebrygga. Arbeidet fortsetter i 2019.

3.4 Promotering, kulturelle og pedagogiske aktiviteter

Styrets arbeid med promotering har ført til inntektsbringende arrangementer med stort innslag av dugnad i regi av Tolleroddens Venner: St. Hans-aften 23. juni 2018 var det ca 2-2500 mennesker i parken i godt norsk sommervær. Vi har hatt sommeråpent hus med enkel lunsjkafé (30 dager) og mange private historiske aftener, jubileer og firmaarrangementer. "Ta den lek og la den vandre gjennom Tolleroddens historie" i samarbeid med Larvik Barne- og ungdomsteater ble en parkdag for hele familien i historisk tegn. Nytt av året var også "Historisk teatervandring" var et nytt og verdifullt familiearrangement med fruktbart samarbeid mellom forfattere, unge skuespillere, Herregården, Larvik kirke, Tollerodden og stykket "Vesle Thor" ute i parken. Vandringen ble avsluttet i Teaterhuset Munken. Larvik Barokk-festival ble arrangert 7. til 9. september. Tollerodden hadde fullt hus med "et musikkinspirert barokkmåltid". Musikkinnslaget i stuene i 2018 var bla. Paulus Barokk og representanter fra Nasjonalballetten UNG. Årets østerrikske spiskammer anno 1700, traktert av Morten Kristiansen. Venneforeningen og Larvik Barokk hadde et pilotprosjekt JULEBAROKK med Paulus Barokk, krydderdrikk og smak av 1700 tallets "søte gleder". 72 billetter ble solgt innen fire timer etter offentliggjøring.

Våren 2018 gjennomførte dugnadsvertene Elizabeth Norris, Knut Alsaker, Turid Bergene og Per Thorstensen "Arkitektur i Kirkestredet, Tollerodden, og innføring i gamle håndverksteknikker" for 570 femteklassinger for kulturskrinet i Larvik kommune.

Det var også et stort arrangement inne og ute da tunets julegran ble tent. Langt over 150 personer besøkte oss i et forferdelig uvær, men folk koste seg i de historiske stuene.

Framsalongen er tatt i bruk som arena for julefortellinger for de minste. Larvik Barne- og ungdomsteater besøkte stuene. Det har vært 3.065 besøkende på **guidet husvandring** i løpet av året. Av hensyn til restaureringen av husets andre etasje måtte huset stenges deler av året for eksterne aktiviteter. Sommeråpen kafé hadde rekordmange besøkende i den "varmeste sommeren i manns minne". Marys Jasstrio takkes igjen for fine jasskvelder med lune toner gjennom sommeren.

Mange frivillige foreninger og organisasjoner, bla. Larvik bys vel, Round Table, vinklubber, Rotary Larvik, styret i Colin Archer Memorial race, NIKU, Vestfold fylkeskommunes avdeling for kultur og idrett og mange private benytter Tolleroddens stuer. Vi har også hatt besøk av flere elevgrupper fra Thor Heyerdahl videregående skole, Færder videregående skole og Universitetet Sør-øst.

3.5 Antikvariske og tekniske kontrollarbeider

De antikvariske kontrollarbeidene blir utført fortløpende av restaureringskonsulent og arkitekt Finn Christiansen, Porsgrunn. Tekniske og bygningsmessige kontroller blir utført i samarbeid med Per Thorstensen og Hilde Borgir. Deler av arbeidet er honorert som næringsinntekt.

Det er også inngått årskontrollkontrakter innen både VVS, brannsikring og el-systemet.

3.6 Pressedekning og markedsføring av prosjektet

Filmen "Nytt liv til vår egen historie 2: Tollerodden, prosjekt restaurering og aktiviteter" ble laget for å dokumentere prosjektet fram til 2018. Filmen er produsert av journalist og filmmaker Erik Jacobsen, Tønsberg, og er 6 minutter lang. Ellers i perioden har prosjektets markedsføring i hovedsak bestått av åpne dager i forbindelse med ulike arrangementer, Kulturskrinet, flere brede artikler i Østlands-Posten med bla artikkelen "Nærmere 44 mill. kroner brukt til å fikse opp Tollerodden - og de er ikke ferdige ennå", "Stiftelsen Tollerodden redder et nasjonalt kulturminne, RS 14 Stavanger", "Knallgode vafler og god musikk", "Avslutter sommeråpent med gla'jass". For sjuende gang markedsførte prosjektet seg med en egen brosjyre om sommerens aktiviteter som ble spredd ut i byen. www.tollerodden.no - utviklingen av hjemmesiden fortsetter kontinuerlig.

Andre artikler i bla ØP, "CA havnefestival - en by full av skøyter." "Et spleiselag av dimensjoner." I bladet LABO-magasinet "Historisk hus har fått nytt liv." Østlands-Postens redaktør Terje Svendsen skriver bla "....et brennende engasjement, forankret nedenfra, må til slik som gjenreisningen av Tollerodden og Larvik gitarfestival" (1. nov 2018). "Tilbake med krydder-duftende barokkmusikk" - julebarokk på Tollerodden. "RS14 på 500-lappen." "Colin Archers legendariske redningsskøyte eies av Stiftelsen Tollerodden."

På Vestfold fylkeskommunes nettsider om kulturarv oppdateres Tollerodden årlig. Det legges jevnlig ut nyheter på facebook. Det ble også laget flere artikler til nettsidene til Sparebankstiftelsen DNB.

4 Prosjekterings- og restaureringsplaner

Status prosjektering: I Tolder Kjærulfs sengekammer er de viktigste delene av arbeidet gjennomført. Konservering av himling, rekonstruksjon av veggklede anno 1730, maling og belistning. Takstene fra 1730 gir et unikt utgangspunkt for å visualisere "Tolder Kjærulfs

sengekammer". Det arbeides kontinuerlig med en så tidsriktig innredning som mulig. Det er kjøpt inn to autentiske elementer, en rottingstol fra ca 1730 og et senbarokk speil med gullramme. Restaurerings- og rekonstruksjonsarbeidet i annen etasje er ferdigstilt ved årsskiftet 2018/19. Det er utarbeidet et kostnadsoverslag over investeringsbehov i delprosjekt "inngangen fra Kirkestredet". Arbeidet er finansiert og påbegynt i beretningsperioden. Sikringsarbeidet i huset (tyverisikring, alarmsystemer med plantegninger), en helhetlig gjennomgang er gjennomført. Det arbeides videre med en gjennomgang av personsikkerhet ved framtidig utleie/bruk av arealer. Delprosjekt revisjon, utvidelse og fornying av husets brannslukkingssystem er gjennomført. Nytt brannvarslingssystem er prosjektert.

Sluttrapport sendt Stiftelsen UNI i januar. Delprosjekt utvendige tak er fullfinansiert, og taket er restaurert, inkludert mellombygget..

I beretningsperioden ble idéutviklingsarbeid knyttet til 4-års-planen "Kulturminneparken", punkt 3.3, markering av Colin Archers liv og virke på Tollerodden igangsatt. Og prosjektering av rehabilitering av Krabbedammen er fullført av Stiftelsen Tollerodden. Dette ble lagt til grunn for et formelt samarbeid med Larvik kommunes budsjettbehandling for 2018. 4-års-planen er i hovedsak finansiert av Larvik kommune, spillemidler til kulturbygg, Sparebankstiftelsen DNB, stiftelsen UNI og frivillig innsats.

Planlegging og prosjektering av midlertidig installasjon med telthall for RS14 Stavanger i parken er gjennomført.

4.1 Restaureringsarbeidets framdrift

Internett og nye dataanlegg

Det er lagt inn et heldekkende nettsystem til bruk i hele huset og uteområdene, levert av EM Solution AS, Larvik. Det er lagt nye datakabler til andre etasje.

Innredning rom 104 Sengekammer

Malearbeidet er fullført i 2016. Gulvene er behandlet, og gardiner er vevd og gitt i gave av Larvik Husflidslag. Det gjenstår innredning av tolderens sengekammer. Arbeidet er påbegynt, se p. 4.

Husets annen etasje. Arbeidene med å restaurere og ferdigstille husets annen etasje er nesten fullført. Innredningsarbeid i møterom og grupperom gjenstår.

Nordsiden: I samarbeid med kommunen er restaurering av steinsetting (gjenbruk av håndhugget stein fra ca 1740 fra et av byens rivingsprosjekter) langs Kirkestredet er ferdig.

Sørlandsgjerde er gitt av stiftelsen langs Kirkestredet.

På sørsiden: Planene om mur og rampe for handicapinngangen til Marys stue og nedgang fra Kirkestredet er klare. Planen er å igangsette tiltaket høsten 2019. Arealet er også atkomst til friområdet.

Restarbeider kjeller, diskusjon startet. Fokus bla restaurering av gulv med kulestein fra husets opprinnelse.

5. Samarbeidspartnere

I meldingsperioden har samarbeidet mellom Vestfoldmuseene, stiftelsen og venneforeningen til Frithjof II, Larvik Bys Vel, Tolleroddens Venner, Redningsselskapets sekretariat, Opplev Larvik, Larvik Turistforening, Teaterhuset Munken med Larvik Barne- og ungdomsteater, Marys jasstrio, Bratsberg Amt Jazzorkester, Larvik kommune - kulturetaten og plan- og byggesak, Frammuseet, Poesiparken, Norsk Folkemuseum og Larvik Barokk vært av meget stor verdi. Synergien av samarbeidet mellom ulike aktører er av vesentlig betydning for miljøet rundt prosjektet, og for å gi prosjektet en lokal, regional og nasjonal forankring.

6. Økonomi og økt egenkapital i perioden 2000-2018

År	egenkapital	økt egenkapital	dok. egeninnsats
2000-2002	kr 3 352 617	kr 2 245 294	kr 851 448
2003	kr 4 736 819	kr 1 384 202	kr 724 781
2004	kr 6 099 991	kr 1 363 172	kr 670 913
2005	kr 10 002 892	kr 3 902 901	kr 801 379
2006	kr 10 731 996	kr 729 194	kr 878 483
2007	kr 12 792 466	kr 2 060 574	kr 900 350
2008	kr 14 155 656	kr 1 363 190	kr 886 968
2009	kr 15 369 764	kr 1 214 108	kr 1 010 901
2010	kr 17 748 942	kr 2 379 178	kr 1 025 505
2011	kr 18 674 433	kr 813 609	kr 897 027
2012	kr 19 996 521	kr 1 356 487	kr 966 290
2013	kr 21 024 693	kr 1 028 172	kr 834 630
2014	kr 22 361 636	kr 1 336 943	kr 1 104 845
2015	kr 23 086 261	kr 724 625	kr 941 484
2016	kr 26 436 843	kr 3 180 649	kr 975 111
2017	kr 26 885 142	kr 448 299	kr 733 040
2018	kr 28 469 278	kr 1 650 972	kr 937 552
Totalt			kr 15 140 707

Egeninnsatsen i 2018 er dugnad samt ikke regnskapsførte gaver kr 937 552,-, verdi totalt fra 2000-2018, kr 15 140 707,-.

6.1 Prosessøkonomi

Et så stort prosjekt, som i vesentlig grad lever av frivillighet, søknader, ventetid på mulige bevilgninger og ikke-bevilgninger, krever et skarpt fokus på likviditetsstrømmen.

Uten Larvik kommunes "frie" midler ville likviditetssituasjonen blitt uholdbar fordi andre bevilgninger og gaver henger nøye sammen med Larvik kommunes interesser i kulturminnet. Solide midler fra Larvik kommune, Sparebankstiftelsen DNB og Stiftelsen UNI ved beretningsperiodens slutt, uttak 2017/18, sammen med en konsolidert gjeng av ildsjeler, gjør at de planlagte arbeidene inne og ute fortsetter.

Prosjektet har i perioden ikke faste ansatte, heller ikke en daglig leder, og har dermed minimale arbeidsgiverforpliktelser. Det er også gitt solid støtte fra lokale bedrifter i perioden. De fleste tjenester er kjøpt på timebasis.

Regnskapet ligger ved i sin helhet sammen med revisors beretning. Ved årsskiftet har stiftelsen omløpsmidler på kr 3 197 146,- (I denne summen ligger en donasjon kr. 1,1 mill til Stiftelsen Tolleroddens samarbeid med kommunen om restaurering av Krabbedammen). Nettoinntektene på temporære promoteringsaktiviteter og temporære leieutgifter er ført som inntekter. Anleggsmidlene er pålydende kr 25 399 235,-, en økning på kr 1 341 321,-. Årets overskudd er i sin helhet lagt til egenkapitalen til bruk i pågående prosjekter.

Stiftelsen Tolleroddens årsmelding 3.7.2019, 11 sider , vedlegg Årsregnskap

Hilde L. Lindhjem Borgir

Hilde L. Lindhjem Borgir
leder

Knut Alsaker

Knut Alsaker
nestleder

L. A. Bakken
Lyvind Bakken
styremedlem

Ingjerd Beate Nyhus Larsen
Ingjerd Beate Nyhus Larsen
styremedlem og sekretær

Turid Bergene
Turid Bergene
styremedlem

KULTURMINNEPROSJEKT TOLLERODDEN I LARVIK - INNSATSVURDERING, reell

2018 Etter regnskap, egeninnsatsdokument og bevilgede midler

Offentlige tilskudd Larvik komm., Vestfold f.k.
Norsk Kulturminnefond og Riksantikvaren
Private bidrag, bl.a. Stiftelsen UNI, Sparebankstiftelsen
DNB, Tolleroddens Venner og overskudd promotering.
Egeninnsats, dugnad, gaver, ikke regnskapsført dokumentert

kr 10 730 000,00

kr 10 730 000,00

kr 15 140 000,00

Sum bidrag/investert 2001 – 2018, tilnærmet

kr 45 730 000,00

